

MIRA KRUM-LEDOWSKI

ur. 1937; Tłumacz

Miejsce i czas wydarzeń	Monasterzyska, okres powojenny
Słowa kluczowe	Monasterzyska, Wrocław, okres powojenny, matka, Adela Krum, antysemityzm, szkoła, edukacja, katechetka

Antysemityzm po wojnie

W Monasterzyskach robiłam pierwszą klasę. Mama uczyła w tej szkole, pierwszy i jedyny raz w życiu. Byłam świetną uczennicą. Mama przygotowała mnie perfekt. Dzieciaki dawały mi w kość: „Żydówka, żydowica”, takie różne przezwiska. Któregoś dnia stałam pod piecem kaflowym w klasie. Dzieciaki naokoło mnie coś tam wrzeszczały, już nie pamiętam dokładnie co i w jakim stylu, ja taka wystraszona. Nagle oderwał się od grupy jakiś chłopczyk i mnie pocałował. I ja wtedy z wrażenia pobiegłam do pokoju nauczycielskiego i krzyczałam: „Mamusiu, Leszek mnie pocałował!”. I cały pokój nauczycielski w ryk! A moja mama spokojnie: „Przecież mówiłam, że nie wolno tu wchodzić”. To była szalona lekcja na całe życie, bo nawet jak dokuczają, to zawsze jest ktoś, kto jest ze mną. Tak jak pani Działoszyńska w ostatniej chwili, tak ten Leszek. Zupełnie nic o nim nie wiem, nie wiem, jak wyglądał, tylko pamiętam: „Mamusiu! Leszek mnie pocałował!”. Jak przyjechaliśmy do Wrocławia, to zaczęłam być już regularną Żydówką, wszyscy o tym wiedzieli. Podobna sytuacja zdarzyła się w szóstej klasie, kiedy poprosiłam katechetkę, żeby zostać w klasie, bo była straszna burza. Ja mieszkałam blisko szkoły i normalnie wychodziłam na lekcji religii do domu. A ona powiedziała „No cóż, Pan nasz, Jezus Chrystus, też siedział z Judaszem przy jednym stole”. Ja byłam przerażona, bo ja Nowy Testament znałam całkiem nieźle. Mama mnie edukowała intensywnie. I ja Judasz? Chyba miałam łzy w oczach, a któryś z kolegów – potem sympatia wieloletnia i przyjaźń dotąd – powiedział: „Tylko nie wiadomo, kto tu jest tym Judaszem”. Miał za to kupę przykrości. Znowu taki Leszek. Tamten pocałował, ten nie. Ta sprawa z katechetką to już była we Wrocławiu i to musiał być rok 1948-49.

Data i miejsce nagrania	2008-02-08, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Piotr Krotofil
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"